

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: Bc. Jan Beneš, Kulturní studia

Název práce: *Obrazotvornost a poetika: výrazové prostředky britského progresivního rocku*

Oponent práce: PhDr. Peter Demeter, Ph.D.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Jan Beneš se ve své diplomové práci zabývá výrazovými prostředky progresivního rocku, a to s patřičným kulturně-historickým kontextem, přičemž se zaměřuje na období 1967–1977 v kulturním prostoru Velké Británie, jenž je pro zkoumaný žánr, populární hudbu a vůbec pro populární kulturu signifikantním. Součástí předložené práce je interpretační část sestávající z případových studií, které se věnují příznačným albům z období 1969–1973, kdy progresivní rock dosahoval svého vrcholu. Práci lze proto chápat jako kulturně-historickou a také muzikologickou sondu do „zlaté éry“ progresivního rocku. Autor vychází z několika klíčových (českých i zahraničních) publikací, které se danou látkou a s ní spojenými tématy zabývají, jmenovitě např. z knihy *Progresivní rock* (2017) muzikologa Jana Blümla nebo z knihy *Rocking The Classics* (1997) Edwarda Macana, a poznatky získané z dosavadních výzkumů rozpracovává a doplňuje o vlastní postřehy a komentáře.

Od kořenů a inspiračních zdrojů rocku a progresivního rocku se autor dostává k jednotlivým výrazovým prostředkům zkoumaného žánru, které jsou logicky rozloženy na samotnou hudební složku, dále texty písní a vizualitu, jež je s žánrem spojena (jde zejména o vizualitu přebalů alb, ale také o koncertní prezentace). U všech těchto výrazových prostředků popisuje autor jejich specifika, která je odlišují od prostředků jiných žánrů populární hudby, zejména od prostředků různých vývojových fází rocku, nicméně upozorňuje i na překryvy a různé přechody mezi žánry. V rámci komparace nabízí například i dílčí sondy do kulturních dějin některých hudebních nástrojů a jejich používání hudebníky napříč žánry (typicky třeba dějiny užívání Mellotronu, syntetizátoru Moog atd.). Zajímavé jsou dle mého názoru také pasáže věnující se koncertní audiovizualitě progresivního rocku, která byla mnohdy pompézní a teatrální, nicméně značně podpořila rozvoj koncertní audiovizuality jako takové, a lze ji brát jako určité vymezující specifikum žánru, ačkoli, jak ilustruje autor příkladem produkce Yes z období *Close To The Edge* a *Tales From Topographic Oceans*, někdy dosti kritizované vzhledem ke své „přílišné“ extravagantnosti. Na tomto místě mě napadá otázka nad rámec diplomové práce, takže její zodpovězení nijak nepodmiňuje hodnocení práce, ale spíše může vést k následné debatě. Nakolik je podle autora možné ony pompézní koncertní produkce vnímat jako předvoj a inspirační zdroj pro soudobé koncertní prezentace napříč žánry, tzn. zda by našel nějaké analogie se současností nebo současné odkazy k popisovaným dobovým prezentacím progresivního rocku.

Rozbory složky textové a obrazové jsou místy poměrně popisné a možná by zasloužily hlubší analýzu opřenou o některé teoretické báze vydávající se směrem ohledávání literárnosti a vizuálnosti, nicméně tyto pasáže nabízejí celkem ucelený vhled do zkoumané problematiky a jsou rozvíjeny dále v rámci následných případových studií. Chtěl bych ještě na okraj dodat, že části věnující se vizualitě by bývaly možná mohly být opatřeny obrazovými přílohami, které by vhodně text dokreslily. V sekci případových

studii se autor podrobně věnuje vybraným klíčovým albům daného žánru, přičemž se například soustřeďuje na jejich dramaturgii a v některých případech se věnuje též koncertním prezentacím daných písní. Pospolu tyto studie rozpracovávají a logicky tak navazují na přehledovější úvodní kapitoly a v důsledku dle mého názoru nabízejí pečlivě zpracovaný obraz, provedený formou dílčích sond, „definování“ a „fungování“ progresivního rocku v dobovém kontextu.

Za určité negativum může být pokládáno občasné opakování toho, co se bude „dít“, tedy například, když autor ke konci jedné kapitoly popisuje to, čím se bude zabývat v kapitole následující, a pak vesměs to samé ještě jednou připomene na začátku oné další kapitoly. Práce je nicméně napsána kultivovaným jazykem splňujícím základní akademické požadavky, neskouzává však k suchopárné nudě, ba naopak, text je čtivý a „svěží“ (byť místy možná lehce publicistický), strukturován je logicky a srozumitelně. Rozhodně pak kvituji pečlivě provedenou korekturu textu. Nachází se v něm jen minimum gramatických a stylistických chyb, stejně tak neobsahuje téměř žádné překlepy.

Je patrné, že Jan Beneš se ve zkoumaném tématu výborně orientuje. Práce sice není vyloženě „novým“ či nějak převratným pohledem na danou problematiku, jedná se ale o opravdu pečlivě, poctivě a pěkně zpracovanou diplomovou práci, která zohledňuje rozsáhlé množství aspektů zkoumaného fenoménu. Přes velkou informační sdílnost text rozhodně není rozbíhavý a daná dílčí témata či podtémata koherentně zapadají do celkového rámce. Podle mého názoru autor vskutku naplnil to, co si vytyčil v úvodu, tedy vytvořit „konzistentní obraz o fenoménu takzvané zlaté éry progresivního rocku a ukázat (především skrze interpretaci konkrétních děl) na momenty, vlivy i problémy, kterým progresivní rock čelil z hlediska jak své recepce, tak i vlivu na populární kulturu“ (s. 7). Diplomová práce Jana Beneše tak bezpochyby splňuje požadavky kladené na tento typ akademických textů. Jednoznačně ji doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: výborně

podpis oponenta práce

V Českých Budějovicích dne 2. června 2023

Stupeň klasifikace:	Výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	----------------	-------------	-------	-----------